

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΤΙΚΗ

Δημήτριος Σμοκοβίτης

Στρατιωτική Κοινωνιολογία στην Ελλάδα: Ειδικά θέματα. Τριάντα χρόνια προβληματισμού, έρευνας και διδασκαλίας.

Εκδόσεις Βεργίνα

Αθήνα: 2011

Σελίδες: 317

Το έργο – σταθμός του γνωστού Διδάκτορα της Κοινωνιολογίας, με έμφαση στην στρατιωτική κοινωνιολογία, Δημητρίου Σμοκοβίτη, ακαδημαϊκού δάσκαλου και δραστήριου οργανωτή επιστημονικών εκδηλώσεων, συνιστά το απαύγασμα τριάντα χρόνων προβληματισμού, έρευνας και διδασκαλίας. Περιλαμβάνει εκτός από την εντυπωσιακή συλλογή επιστημονικών του άρθρων, διαλέξεων, παρουσιάσεων σε επιστημονικά συνέδρια κ.λπ., 23 πίνακες και 452 τίτλους ελληνικής και ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας.

Το εν λόγω έργο ανοίγει με τον πρόλογο του Καθηγητή του Παντείου Πανεπιστημίου, Νεοκλή Σαρρή, οποίος μεταξύ των άλλων άκρως θετικών λόγων, θεωρεί ότι το μεγαλύτερο κατόρθωμα του Δρα Σμοκοβίτη είναι ότι άνοιξε τον δύσβατο επιστημονικό δρόμο της στρατιωτικής κοινωνιολογίας για μελλοντικές γενιές ερευνητών (σελ. 13).

Στο «Αντί Προλόγου» που ακολουθεί και πέρα από τις ευχαριστίες του σε σημαντικά πρόσωπα, ο συγγραφέας εξηγεί την δική του πορεία στον χρόνο σε συνδυασμό με την οικοδόμηση μιας γερής επιστημονικής βάσης στον τομέα της στρατιωτικής κοινωνιολογίας, αντικείμενο που λάτρεψε.

Το βιβλίο χωρίζεται σε τέσσερα μέρη και ολοκληρώνεται με ένα παράρτημα – οδηγό για την στρατιωτική κοινωνιολογία γενικώς.

Το πρώτο μέρος ασχολείται με την στρατιωτική κοινωνιολογία ως εφαρμοσμένος κλάδος και καλύπτει μια σειρά ζητημάτων, από την στρατιωτική κοινωνιολογία στην Ελλάδα και στις Η.Π.Α. σε πιο θεωρητικά ζητήματα όπως στις συμμετοχές 3, 5, 7, αλλά και την ανατομία του στρατιωτικού ως κάτι περισσότερο από ένα επάγγελμα.

Ευχάριστη έκπληξη και σύγχρονη – επίκαιρη ενημέρωση συνιστά το δεύτερο μέρος του βιβλίου όπου εξετάζεται και αναλύεται ο διεθνής ρόλος των ελληνικών ενόπλων δυνάμεων σε σχετικά πρόσφατες ειρηνευτικές αποστολές, και όχι μόνο. Το

εν λόγω μέρος αρχίζει με τη συμβολή της Ελλάδος στον πόλεμο της Κορέας, συνεχίζει με τις αποστολές σε: Σομαλία – Βοσνία – Αλβανία – Κοσσυφοπέδιο-Αφγανιστάν. Αναλύεται εν κατακλείδι στο δεύτερο πάντα μέρος ο νέος ρόλος των ενόπλων δυνάμεων με θέμα την συμμετοχή τους στην ασφάλεια των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας του 2004.

Τα ακανθώδη ζητήματα του σύγχρονου επαγγελματισμού και της στρατιωτικής εκπαίδευσης εξετάζονται και αναλύονται στο τρίτο μέρος του υπό εξέταση έργου. Θίγονται θέματα όπως η σχέση επαγγελματισμού και ηγεσίας, η εθνική άμυνα και τα ελληνικά πανεπιστήμια, η επαγγελματοποίηση των φοιτητών στρατιωτικών σχολών, οι νέες τάσεις στην ελληνική στρατιωτική οργάνωση και εκπαίδευση, η δεύτερη καριέρα του αξιωματικού.

Το τέταρτο μέρος καλύπτει τις εφαρμογές της στρατιωτικής κοινωνιολογίας στον ελληνικό στρατό. Άκρως ενδιαφέροντα θέματα αναλύονται, όπως ο ρόλος των γυναικών στον ελληνικό στρατό, οι αντιρρησίες συνείδησης στην Ελλάδα, η επικοινωνιακή πολιτική των ενόπλων δυνάμεων, ο επαγγελματικός προσανατολισμός και η συμβουλευτική στον ελληνικό στρατό. Το τέταρτο μέρος κλείνει με την κοινωνιολογία της αστυνομίας. Ειδικά το άρθρο για την κοινωνιολογία της αστυνομίας, τομέας, λίγο αναπτυγμένος στην Ελλάδα, καλύπτει κάθε πτυχή του ζητήματος σε σχέση με την κοινή γνώμη, την δίωξη του εγκλήματος.

Ο συνδυασμός στρατιωτικής και αστυνομικής κοινωνιολογίας συνιστά μια επιτυχή προσέγγιση του Δρα Σμοκοβίτη, ο οποίος πράγματι ανοίγει «δύσβατους» και δύσκολους δρόμους στο εργαστήρι της επιστήμης.

Το παράρτημα στο τέλος του βιβλίου συνιστά έναν χρήσιμο οδηγό κοινωνιολογίας. Αναφέρεται η International Sociological Association (Διεθνής Κοινωνιολογική Εταιρεία), το European Research Group on Military and Society (ERGOMAS – Ευρωπαϊκή Ερευνητική Ομάδα Στρατού και Κοινωνίας) και το Inter-University Seminar on Armed Forces and Society (I.U.S. – Δια-Πανεπιστημιακό Σεμινάριο Ενόπλων Δυνάμεων και Κοινωνίας).

Συνολικά το έργο συνιστά μια ολοκληρωμένη βάση για την στρατιωτική κοινωνιολογία στην Ελλάδα. Το γεγονός δεν μας ξαφνιάζει αφού ο Δράς Δημήτριος Σμοκοβίτης κατέχει ρόλο – κλειδί στην ανάδειξη, ανάπτυξη και παραπέρα διερεύνηση, σε επιστημονική πάντα βάση, του άκρως ενδιαφέροντος θέματος της στρατιωτικής κοινωνιολογίας, το οποίο ήταν σε εμβρυακή μορφή πριν ο Δράς

Σμοκοβίτης και άλλοι Έλληνες και ομογενείς κορυφαίοι Κοινωνιολόγοι της δώσουν τη θέση που της αξίζει στο επιστημονικό στερέωμα.

Ο συγγραφέας γράφει με τρόπο εύληπτο, γλαφυρό, κατανοητό χωρίς να χάνει την επιστημονική του σοβαρότητα. Είναι πάντα τεκμηριωμένος και χειρίζεται άψογα την πολυάριθμη ελληνική και ξενόγλωσση βιβλιογραφία. Η προσφορά του Δρα Δημήτρη Σμοκοβίτη είναι πολύ μεγαλύτερο του περιβόητου λίθου στο ευρύτερο οικοδόμημα της ευγενούς επιστήμης της Κοινωνιολογίας.-

Δημήτρης Ψύλλας